Language Buddy

Sprijinirea învățării limbii de către copiii și tinerii migranți prin intermediul Language Buddies.

D4.3. Raport de recomandări de politici publice

Fișa livrabilului	
Numărul de referință al proiectului	101141117
Titlul documentului	D4.3. Raport de recomandări de politici publice
Pachetul de lucru relevant:	WP4_Pilotarea sistemului «Language Buddy» în instituțiile de învățământ superior
Natura:	
Nivelul de diseminare:	
Versiunea documentului:	Finală
Data:	07/10/2026
Autori:	Toți partenerii
Descrierea documentului:	Acest raport prezintă recomandările de politici publice rezultate din pilotarea Language Buddy, sintetizând lecțiile învățate și acțiunile necesare pentru integrarea mentoratului lingvistic bazat pe relații în cadrele de integrare naționale și ale UE.

Numărul proiectului: 101141117

Denumirea proiectului: Sprijinirea învățării limbii de către copiii și tinerii adulți migranți prin intermediul Language Buddies

Acronimul proiectului: Language Buddy

Apel: AMIF-2023-TF2-AG-CALL

Temă: AMIF-2023-TF2-AG-CALL-03-EDUCATION – Sprijin pentru integrarea în educație a copiilor și tinerilor adulți migranți

Tipul acțiunii: AMIF

Autoritatea finanțatoare: Comisia Europeană

Serviciul: HOME/E/04

Data de început și de încheiere a proiectului: 1/3/2024 – 31/10/2026

Durata proiectului: 32 de luni

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

Cuprins

1. Introducere și metodologie 1

2. Provocarea comună: migrație, educație și limbă 5

2.1. Tendințe privind migrația și refugiații în țările participante 5

2.2. Lacune comune în sistemele naționale de educație 7

3. Modelul Language Buddy în țările participante 10

3.1. Modelul de bază și elementele comune de proiectare 10

1.1. Adaptări naționale și sinteza datelor din pilotare 11

1.2. Dovezi transversale privind impactul 14

2. Lecții învățate și factori favorizanți 17

3. Recomandări generale de politici publice 22

3.1. Actorii vizați 22

3.2. Recomandări pentru guvernele naționale 22

3.3. Recomandări pentru autoritățile regionale și locale 23

3.4. Recomandări pentru instituțiile de învățământ 23

3.5. Recomandări pentru societatea civilă și organizațiile de implementare 23

3.6. Recomandări pentru finanțatori 24

3.7. Recomandări transversale 24

4. Concluzii 26

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

1. Introducere și metodologie

Acest raport reunește constatările privind implementarea națională și politicile publice aferente modelului Language Buddy în opt țări europene: Malta, Austria, Bulgaria, Grecia, Italia, Portugalia, Spania și România. Modelul Language Buddy este un program pilot finanțat prin Fondul pentru azil, migrație și integrare (AMIF; proiectul nr. 101141117), implementat între sfârșitul anului 2025 și mijlocul anului 2026, care testează mentoratul lingvistic bazat pe relații ca măsură complementară ofertei formale de învățare a limbii pentru copiii și tinerii migranți.

Scopul acestei sinteze este de a reuni dovezile, experiențele de implementare și recomandările de politici publice din programele pilot naționale într-o singură analiză transversală, care să contribuie la proiectarea viitoarelor programe, la cooperarea instituțională și la dezvoltarea politicilor atât la nivel național, cât și la nivelul UE. Documentul sintetizează lecțiile comune, provocările împărtășite și bunele practici transferabile rezultate din adaptarea modelului la contexte naționale diferite. El răspunde la trei nevoi: furnizarea unei baze de dovezi transversale pentru dialogul privind politicile UE în domeniul integrării, educației și învățării limbii; sprijinirea actorilor naționali și locali care doresc să învețe din implementările realizate în alte țări; și crearea unui reper unic pentru proiectarea viitoarelor programe, astfel încât lecțiile învățate în cele opt programe pilot să nu se piardă odată cu încheierea ciclurilor individuale de proiect.

Întrebarea centrală de politică publică abordată este: Cum poate fi integrat mentoratul lingvistic structurat, bazat pe relații, în arhitecturile naționale existente de integrare și educație, ca măsură complementară care consolidează învățarea formală a limbii, sprijină participarea socială și dezvoltă sentimentul de apartenență al copiilor și tinerilor migranți? Această întrebare pornește de la o constatare consecventă în toate programele pilot naționale: oferta formală de învățare a limbii, deși esențială, nu acoperă pe deplin dimensiunile informale, relaționale și de consolidare a încrederii asociate achiziției limbii și integrării sociale. Modelul Language Buddy funcționează în spațiul dintre instruirea formală și participarea cotidiană, oferind oportunități repetate, fără presiune, de a utiliza limba țării gazdă în situații reale relevante, în cadrul unei relații de mentorat bazate pe încredere.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

Modelul Language Buddy este un program structurat de mentorat nonformal care formează perechi între voluntari instruiți, în principal studenți din învățământul superior și voluntari din comunitate , și copii și tineri migranți cu vârste între 12 și 17 ani, pentru exersarea regulată a limbii, individual și în grup, și sprijin pentru integrarea socioculturală. Modelul se bazează pe asocierea personalizată a participanților, formarea inițială a mentorilor, coordonarea și supervizarea continuă, precum și pe combinarea sesiunilor individuale de mentorat cu activități de grup complementare. Rolul mentorilor este de a asigura exersare consecventă, încurajare, orientare și conectare socială, cu trasee clare de îndrumare către servicii atunci când este necesar sprijin specializat. Modelul pune accent pe învățarea reciprocă, schimbul intercultural și dezvoltarea treptată a încrederii, abordând limba ca instrument de participare și apartenență, nu doar ca obiect de studiu.

Sinteza se bazează pe rapoartele naționale de implementare și de politici publice elaborate de fiecare țară în care s-a realizat pilotarea, împreună cu datele evaluării interne și documentația proiectului la care se face referire în aceste rapoarte. Sursele includ date cantitative privind participarea, menținerea participanților în program, desfășurarea sesiunilor și răspunsurile la evaluare, precum și constatări calitative din feedbackul mentorilor și al tinerilor mentorați, observațiile coordonatorilor și răspunsurile la evaluare. Cadrul comparativ utilizat este organizat în jurul a patru dimensiuni: contextul, care cuprinde tendințele privind migrația și refugiații, sistemele naționale de educație și politicile existente; implementarea modelului, incluzând structurile de coordonare, procesele de asociere, formatele de desfășurare, frecvența și durata sesiunilor și activitățile de grup; dovezile privind impactul, care acoperă satisfacția, dezvoltarea lingvistică percepută, calitatea relațiilor, rezultatele personale și sociale și cooperarea dintre actorii implicați; și lecțiile privind politicile și implementarea, inclusiv bunele practici, aspectele de îmbunătățit și recomandările adresate diferitelor grupuri de actori. Acest cadru a fost aplicat consecvent tuturor rapoartelor naționale, permițând identificarea atât a tiparelor recurente, cât și a excepțiilor semnificative.

La lectura acestei sinteze trebuie avute în vedere mai multe limitări. Programele pilot au diferit substanțial ca dimensiune, durată și profiluri ale participanților, iar unei constatări dintr-un program cu 21 de perechi nu i se poate atribui aceeași pondere ca unei constatări dintr-un program cu 76 de perechi. Metodele de evaluare nu au fost pe deplin armonizate între țări: deși majoritatea programelor au colectat evaluări după sesiuni și evaluări finale de la mentori

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

și tinerii mentorați, întrebările specifice, scalele de răspuns și momentele colectării datelor au variat, iar unele programe și-au adaptat procesele de monitorizare pe parcursul implementării. În plus, programele pilot nu au inclus evaluări standardizate ale competenței lingvistice înainte și după intervenție, ceea ce înseamnă că rezultatele lingvistice raportate reflectă percepțiile participanților și progresul declarat de aceștia, nu câștiguri de învățare măsurate independent. Ratele de răspuns au variat, de asemenea, între programe și grupurile de actori, iar anumite grupuri au fost uneori subreprezentate în datele finale. Programele pilot s-au desfășurat în intervale diferite și au fost afectate de circumstanțe externe diferite, inclusiv calendarele școlare, procedurile administrative și disponibilitatea mentorilor și a tinerilor mentorați. Unele programe au avut termene comprimate, asocieri realizate târziu sau conflicte de program care au afectat implementarea și ar fi putut influența rezultatele. În sfârșit, sinteza utilizează rapoartele naționale ca sursă principală; deși acestea sunt detaliate și bazate pe dovezi, ele reflectă perspectivele și prioritățile autorilor lor. Sinteza nu verifică independent datele de bază, dar compară constatările între țări și precizează când afirmațiile sunt susținute de mai multe surse sau se bazează pe dovezi mai limitate. Atunci când datele naționale nu sunt direct comparabile, sinteza prezintă constatările așa cum apar în rapoartele naționale și menționează limitările; nu încearcă să reunească datele cantitative în statistici agregate, deoarece diferențele de proiectare, profilurile participanților și metodele de evaluare ar face ca o astfel de agregare să fie înșelătoare.

În cele opt programe pilot naționale, satisfacția și impactul perceput au fost consecvent ridicate. Tinerii mentorați și mentorii au raportat niveluri foarte ridicate de satisfacție, relații solide de mentorat și o disponibilitate aproape unanimă de a recomanda programul. Tinerii mentorați au raportat consecvent îmbunătățiri ale încrederii în utilizarea limbii, ale abilităților de exprimare orală și de înțelegere a mesajelor orale, ale conectării sociale și ale autonomiei, în timp ce mentorii au raportat o dezvoltare personală și profesională semnificativă în comunicare, empatie, răbdare și competență interculturală. Menținerea participanților și continuitatea au constituit principalele provocări operaționale, retragerea fiind asociată cu obligațiile de muncă sau de studiu, asocierile nepotrivite, indisponibilitatea mentorilor și circumstanțele personale. Coordonarea s-a dovedit a fi un pilon structural al succesului, nu o cheltuială administrativă auxiliară, fiind evaluată consecvent foarte bine de mentori și tinerii mentorați. Asocierea participanților trebuia să depășească criteriile de disponibilitate și nivel lingvistic, ținând cont de personalitate, interese comune, stil de comunicare, așteptări și

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

circumstanțe individuale. Formatele flexibile de desfășurare și activitățile de grup au consolidat rezultatele, deși interacțiunea față în față a rămas de neînlocuit pentru construirea încrederii și a unei relații apropiate. Recunoașterea formală și ancorarea instituțională au fost identificate ca necesare pentru sustenabilitate, deoarece ciclurile scurte de finanțare pe bază de proiect s-au dovedit insuficiente pentru integrarea mentoratului în sistemele naționale de integrare și educație.

Principalele recomandări generale de politici publice sunt următoarele. Mentoratul lingvistic structurat între egali ar trebui integrat în cadrele naționale de integrare și educație ca măsură complementară ofertei formale de învățare a limbii, cu trasee clare de îndrumare și recunoaștere în politicile naționale de primire și sprijin lingvistic. Coordonarea profesională ar trebui finanțată multianual ca un cost de bază al programului, acoperind asocierea participanților, supervizarea, protecția și siguranța acestora, reasocierea, monitorizarea, comunicarea cu familiile și școlile și gestionarea parteneriatelor. Ar trebui asigurate o durată suficientă a programului și formate flexibile de desfășurare, care să combine sesiunile online și cele în persoană, mentoratul individual și activitățile de grup, sprijinul individualizat și evenimentele interculturale comunitare. Formarea și participarea mentorilor ar trebui instituționalizate prin mecanisme de recunoaștere formală, precum credite ECTS, microcertificări, recunoașterea învățării prin implicare în comunitate sau certificate de voluntariat, cu cicluri recurente de recrutare și formare a mentorilor stabilite în parteneriat cu universitățile. Ar trebui implementate formare inițială structurată, supervizare continuă și rețele de învățare între mentori, care să acopere comunicarea adaptată, competența interculturală, protecția și siguranța participanților, limitele rolului și procedurile de îndrumare, precizând clar că mentorii nu înlocuiesc profesorii sau specialiștii. În sfârșit, ar trebui introdus un cadru comun de monitorizare și evaluare care să combine datele privind participarea, feedbackul mentorilor și al tinerilor mentorați, dovezile calitative și, acolo unde este fezabil, indicatori obiectivi ai dezvoltării lingvistice, pentru a evalua impactul durabil asupra utilizării limbii, implicării în educație și ocupare, conectării sociale și sentimentului de apartenență.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

2. Provocarea comună: migrație, educație și limbă

2.1. Tendințe privind migrația și refugiații în țările participante

În cele opt țări participante la pilotare, migrația a devenit o realitate structurală și demografică, nu un fenomen temporar sau excepțional. Deși amploarea, componența și statutul juridic al populațiilor migrante variază considerabil, din contextele naționale se conturează mai multe tipare comune.

Migrația este în prezent principalul factor al creșterii și diversificării populației. Malta a înregistrat o populație de 588.254 de locuitori la sfârșitul anului 2025, cu un sold migratoriu de 13.906 persoane, cetățenii din afara UE reprezentând 78,1% din soldul migratoriu. Austria număra 1,88 milioane de cetățeni străini la începutul anului 2026, respectiv 20,4% din populație, iar 22,9% din populație era născută în străinătate; în Viena, proporția cetățenilor fără cetățenie austriacă a ajuns la 36,8%. Spania se apropia de 10 milioane de rezidenți născuți în străinătate, aproximativ unul din cinci dintre cei aproape 49,6 milioane de locuitori. În Portugalia, populația rezidentă străină a crescut de la 992.837 la sfârșitul anului 2022 la 1.585.854 la sfârșitul anului 2025, deși rata anuală de creștere a încetinit de la 31,4% în 2023 la 2,7% în 2025. Chiar și țările caracterizate tradițional prin emigrație sau tranzit , Bulgaria și România , devin tot mai mult țări de destinație: Bulgaria număra aproximativ 246.600 de rezidenți născuți în străinătate (3,8% din populație) în ianuarie 2025, în timp ce România găzduia, până în iulie 2026, 219.355 de cetățeni din afara UE strămutați din Ucraina, aflați sub protecție temporară.

Populațiile migrante vizate de programele pilot Language Buddy au fost foarte diverse. În Grecia, tinerii mentorați proveneau din unsprezece țări, în principal din Africa și Asia de Vest, și vorbeau nouă limbi materne, araba fiind cea mai răspândită; peste jumătate se aflau în țară de mai puțin de șase luni. În Austria, tinerii mentorați proveneau din șapte țări și reprezentau zece limbi materne. Grupul din Italia s-a remarcat prin ponderea mare (62,5%) a tinerilor mentorați care locuiau în țară de peste doi ani și prin predominanța participanților vorbitori de chineză (58,3%), alături de elevi peruani, ucraineni, egipteni, pakistanezi și afgani. În Portugalia, tinerii mentorați erau în principal adolescenți din São Tomé și Príncipe și vorbitori de forro. În România, aceștia erau predominant adolescenți vorbitori de ucraineană, aproape toți locuind în România de peste doi ani. În Spania, participanții proveneau în principal din

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

Maroc, Gambia, Algeria și Senegal, limbile materne incluzând araba, mandinka, wolof și amazigh.

Programele pilot au lucrat cu copii și tineri aflați în etape diferite ale stabilirii în țara gazdă și cu statute juridice diferite. Unele țări s-au concentrat pe refugiați și solicitanți de azil nou-sosiți, care locuiau adesea în centre de primire sau le părăsiseră recent , Grecia fiind exemplul cel mai clar, programul ajungând la tineri aflați în etapa cea mai timpurie și mai vulnerabilă a stabilirii. Altele au lucrat predominant cu comunități migrante deja stabilite sau cu beneficiari ai protecției temporare, precum în Portugalia, România și Italia. În Malta, întârzierile în eliberarea documentelor și în procedurile administrative au lăsat uneori copiii migranți în imposibilitatea de a se înscrie la școală sau de a accesa centrul de pregătire pentru integrarea școlară pentru perioade îndelungate. În Spania, un număr considerabil de persoane trăiau fără un statut legal reglementat, deși se estima că o măsură extraordinară de regularizare anunțată de Guvern va acoperi aproximativ 400.000 de persoane între aprilie și iunie 2026. Aceste diferențe au influențat atât nevoile tinerilor mentorați, cât și contextul operațional al programelor pilot.

O constatare transversală este că nevoile lingvistice nu dispar după primele luni sau primii ani în țara gazdă. În Austria, chiar și tinerii mentorați care petrecuseră o perioadă considerabilă în țară continuau să întâmpine dificultăți în exprimarea spontană în germană, în încrederea de a conversa, în înțelegerea vorbirii rapide și în vocabularul pentru situații cotidiene. În România, aproape toți tinerii mentorați locuiau în țară de peste doi ani, dar aveau în continuare nevoie de sprijin pentru exersarea limbii române, conectarea socială și înțelegerea interculturală. În Italia, majoritatea tinerilor mentorați locuiau în țară de peste doi ani. Acest lucru pune sub semnul întrebării presupunerea că nevoile de integrare sunt limitate la etapa de primire și evidențiază necesitatea unor mecanisme de sprijin pe termen mediu și lung.

În pofida diversității contextelor, obstacolele cu care se confruntau copiii și tinerii migranți erau remarcabil de asemănătoare. Barierele lingvistice nu erau doar gramaticale; cei care învățau limba ezitau adesea să vorbească din cauza oportunităților limitate de practică informală, a incertitudinii privind convențiile sociale și a fricii de a fi judecați negativ. În Spania, raportul național descrie «anxietatea lingvistică» și «șocul lingvistic» ca incertitudini paralizante care îi blochează pe cursanți într-un cerc vicios: lacunele inițiale de competență reduc oportunitățile de exersare și participare, ceea ce, la rândul său, face mai dificilă dobândirea fluenței. În Grecia, s-a observat că stresul și trauma afectează concentrarea și cresc riscul de retragere. În

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

Malta, instabilitatea de acasă, stresul mutării într-o altă țară și provocările de a-și face prieteni noi și de a înțelege limba țării gazdă au fost identificate ca factori care pot inhiba învățarea și îi pot face pe copii să se simtă dezorientați la școală. Aceste asemănări oferă baza empirică pentru un răspuns comun de politică publică. Deși amploarea și componența migrației diferă între țări, provocarea de fond , cum să fie sprijiniți copiii și tinerii migranți să treacă de la cunoașterea formală a limbii la utilizarea cotidiană cu încredere și la participarea socială semnificativă , este remarcabil de constantă.

2.2. Lacune comune în sistemele naționale de educație

Toate cele opt țări participante la pilotare au instituit cadre juridice și de politici publice care garantează accesul copiilor migranți la educație și oferă o formă de sprijin lingvistic suplimentar. Totuși, rapoartele naționale evidențiază consecvent un decalaj între dreptul formal și participarea efectivă.

Oferta formală ajunge doar la o minoritate dintre cei care au nevoie de ea. În Portugalia, doar 19,1% dintre elevii străini din învățământul de bază a căror limbă maternă nu este portugheza (10.638 din 55.827) au participat la Português Língua Não Materna (PLNM) în 2023/24 și doar 13,8% la nivel secundar. Ratele de repetenție ale elevilor străini erau de trei până la cinci ori mai mari decât cele ale elevilor portughezi, ajungând la 29% în învățământul secundar, față de 8,3%, iar peste 80% dintre elevii străini nu au susținut examenele naționale de clasa a IX-a la portugheză și matematică, ceea ce limitează monitorizarea progresului lor. În Grecia, profesorii au raportat acces limitat la programe specializate de greacă drept a doua limbă, formare insuficientă în pedagogie interculturală și deficit de mediatori culturali. Multe școli erau suprasolicitate. În Bulgaria, evaluările existente continuau să identifice lacune în sprijinul specializat, capacitatea instituțională și consecvența abordării naționale privind incluziunea copiilor refugiați, mai ales dincolo de etapa inițială a înscrierii. În Italia, numărul elevilor fără cetățenie italiană a ajuns la aproximativ 869.000–931.000 în 2023/24, adică circa 11,6% din totalul elevilor înscriși, însă oferta rămânea concentrată în zonele urbane și depindea de conducerea fiecărei școli.

Sprijinul este adesea concentrat în etapa de primire și nu răspunde nevoilor pe termen mai lung. În mai multe țări, sprijinul lingvistic era conceput în principal pentru elevii nou-sosiți și nu era disponibil sistematic pentru cei care locuiau în țară de mai mult timp, dar întâmpinau încă

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

dificultăți cu limbajul academic, comunicarea socială sau participarea la viața școlară. În Italia, oferta de educație de după învățământul obligatoriu , ciclul superior al învățământului secundar, formarea profesională și alte forme de educație neobligatorie , se afla în afara cadrului de integrare lingvistică, creând o lacună substanțială pentru tinerii migranți care terminaseră învățământul obligatoriu sau nu îl urmaseră niciodată. Centrele de educație pentru adulți nu își asumaseră un rol clar definit sau proactiv în predarea limbii pentru migranți. În Spania, programele de integrare lingvistică existau în învățământul primar și secundar obligatoriu, dar erau limitate la această etapă. În România, oferta formală nu acoperea toate dimensiunile identificate în pilotare, inclusiv nevoia de oportunități fără presiune de a vorbi românește, de a construi relații cu tineri români de aceeași vârstă și de a dezvolta încrederea în interacțiunile cotidiene.

Barierele administrative și de acces întârzie sau împiedică participarea. În Malta, întârzierile în eliberarea documentelor și în alte proceduri administrative au lăsat uneori copiii migranți în imposibilitatea de a se înscrie la școală sau de a accesa centrul de pregătire pentru integrarea școlară pentru perioade îndelungate. În Grecia, deși exista dreptul legal la educație indiferent de statutul juridic, accesul efectiv rămânea inegal. În Spania, politicile complexe și uneori contradictorii privind ședederea legală și permisele de muncă lăsau un număr considerabil de persoane fără un statut legal reglementat, împiedicând participarea lor socială și economică deplină. Aceste bariere nu sunt în primul rând pedagogice, ci administrative și juridice, însă au consecințe directe asupra învățării limbii și integrării.

Deficitul de profesori și formarea limitată în pedagogie interculturală restrâng capacitatea sistemului formal de a răspunde diversității lingvistice și culturale. În Grecia, formarea continuă în pedagogie interculturală rămânea opțională și neuniformă. În Portugalia, Recomandarea CNE nr. 5/2026 solicita extinderea PLNM la toți elevii care au nevoie de acest sprijin, evitarea unor efective minime rigide pentru formarea claselor, consolidarea personalului și a formării profesorilor și revizuirea regulilor de acces la învățământul superior pentru elevii sosiți târziu. În Italia, recomandările programului pilot includeau consolidarea formării inițiale a mentorilor și furnizarea unor materiale didactice gata de utilizare, reflectând lacune mai ample în capacitatea sistemului de a sprijini elevii de origine străină, atât pe cei nou-sosiți, cât și pe cei stabiliți de mai mult timp.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

Oferta nonformală acoperă lacune esențiale, dar se bazează pe proiecte și este limitată în timp. În mai multe țări, ONG-urile și organizațiile societății civile ofereau o mare parte din sprijinul lingvistic cotidian pe care administrația publică nu îl asigura. În Grecia, oferta nonformală a ONG-urilor și a societății civile, finanțată adesea prin AMIF, Erasmus+ sau programe naționale, acoperea lacune esențiale, dar era bazată pe proiecte, limitată în timp și rareori integrată în sistemul formal. În Spania, organizațiile societății civile au intervenit pentru a acoperi lipsurile, programe precum Rossinyol, Entandem și Urretxindorra răspunzând direct lacunelor din oferta obișnuită. În Portugalia, programul național de voluntariat Mentores para Migrantes și planurile școlare de primire bazate pe colegi de clasă în rolul de mentori informali erau recunoscute în politici, dar niciunul nu oferea un loc definit mentoratului lingvistic structurat și coordonat, realizat de studenți instruiți pentru adolescenți migranți.

Privite împreună, aceste lacune indică o provocare structurală comună: sistemele formale de educație, oricât de bine intenționate ar fi, nu sunt concepute pentru a oferi practica lingvistică regulată, informală și bazată pe relații și conectarea socială de care copiii și tinerii migranți au nevoie pentru a trece de la cunoașterea unei limbi la utilizarea ei cu încredere în viața de zi cu zi. Acesta este spațiul în care funcționează modelul Language Buddy.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

3. Modelul Language Buddy în țările participante

3.1. Modelul de bază și elementele comune de proiectare

Modelul Language Buddy a fost implementat în opt țări europene în cadrul unui singur proiect finanțat prin AMIF, fiecare program pilot național fiind coordonat de parteneriate diferite și adaptat contextelor locale. În pofida acestor diferențe, toate programele pilot au avut un nucleu metodologic comun, derivat din modelul Language Buddy elaborat în cadrul proiectului.

Toate programele pilot au fost concepute ca intervenții complementare, nonformale, nu ca înlocuitori ai educației lingvistice formale sau ai serviciilor specializate. Modelul a fost poziționat explicit ca o punte între învățarea formală a limbii și participarea la comunicarea cotidiană. Această poziționare a fost consecventă în toate rapoartele naționale, deși relația exactă dintre programul pilot și oferta formală a variat în funcție de sistemul național de educație și de disponibilitatea cursurilor de limbă acreditate.

Toate programele pilot au recrutat și format mentori voluntari, în principal studenți din învățământul superior, deși unele au implicat și voluntari din comunitate. Recrutarea mentorilor a fost organizată prin universități, ONG-uri, platforme de voluntariat sau o combinație a acestor canale. Înainte de a începe mentoratul, mentorii au parcurs o formare inițială care acoperea modelul Language Buddy, sensibilitatea interculturală, incluziunea, comunicarea, protecția și siguranța participanților și limitele rolului de mentor. Conținutul și durata formării au variat între țări, dar componentele de bază au fost consecvente.

Toate programele pilot au utilizat un proces personalizat de asociere a participanților, bazat pe informații colectate în prealabil despre competența lingvistică, limbile vorbite, interese, disponibilitate și circumstanțe individuale. Mai multe programe au realizat interviuri atât cu mentorii, cât și cu tinerii mentorați înaintea asocierii, iar unele au păstrat un grup de rezervă de mentori pentru a permite reasocierea atunci când perechile inițiale nu funcționau conform așteptărilor. Procesul de asociere a fost descris consecvent ca depășind simpla disponibilitate și luând în considerare compatibilitatea și punctele comune.

Toate programele pilot au combinat mentoratul individual cu activități de grup complementare. Echilibrul dintre formatele individuale și cele de grup a variat: Austria, de exemplu, a pus un

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

accent puternic pe grupuri structurate de participanți, în timp ce Grecia și Portugalia s-au bazat predominant pe sesiuni individuale online, cu un număr redus de întâlniri de grup. Activitățile de grup au avut mai multe scopuri: consolidarea echipei, reducerea incertitudinii inițiale, crearea unui sentiment de comunitate și furnizarea unor oportunități suplimentare, fără presiune, pentru utilizarea limbii.

Toate programele pilot au asigurat coordonare și supervizare continuă printr-o echipă de coordonare. Coordonarea a inclus asocierea participanților, sprijinirea mentorilor, protecția și siguranța participanților, monitorizarea, soluționarea problemelor și comunicarea cu tinerii mentorați, familiile și instituțiile partenere. În mai multe programe, coordonarea a inclus și organizarea sesiunilor de grup, adaptarea proceselor de monitorizare și gestionarea reasocierii. Rapoartele naționale au identificat consecvent coordonarea ca pilon structural al modelului, nu ca o cheltuială administrativă auxiliară.

Toate programele pilot au colectat feedbackul participanților prin evaluări după sesiuni și evaluări finale, completate atât de mentori, cât și de tinerii mentorați. Instrumentele specifice, scalele de răspuns și momentele colectării datelor au variat, iar unele programe și-au adaptat procesele de monitorizare pe parcursul implementării , de exemplu, trecând de la evaluări după fiecare sesiune la evaluări lunare , însă angajamentul față de feedbackul sistematic a fost comun tuturor.

În sfârșit, toate programele pilot au pus accent pe învățarea reciprocă și schimbul intercultural. Mentoratul a fost prezentat ca o întâlnire între egali cu domenii diferite de expertiză, nu ca o transmitere unilaterală a limbii și culturii. Se aștepta ca mentorii să învețe de la tinerii mentorați despre limbile, culturile și experiențele lor, iar rapoartele naționale au documentat că mentorii au raportat consecvent dezvoltare personală și profesională în comunicare, empatie, răbdare și competență interculturală.

1.1. Adaptări naționale și sinteza datelor din pilotare

Programele pilot naționale au variat considerabil ca amploare, organizare a coordonării, durată, modalități de desfășurare și metode de colectare a datelor, ceea ce limitează comparabilitatea directă. Tabelul de mai jos prezintă principalele caracteristici ale fiecărei implementări naționale, alături de indicatorii cantitativi principali raportați.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

Țara	Coordonarea	Durata	Modalitatea de desfășurare	Perechi	Sesiuni
Austria	BildungsLAB	10 luni (nov. 2025 – aug. 2026)	Combinație de sesiuni structurate de grup și sesiuni individuale în perechi; predominant în persoană, într-un loc fix	53	721
Bulgaria	Universitatea de Economie Națională și Mondială (UNWE), împreună cu Multi Kulti Collective	8 luni (mar. – oct. 2026)	Combinație de sesiuni în persoană și online; majoritatea sesiunilor în persoană	50	127
Grecia	PDE, UoM (Universitatea din Macedonia) și Symplexis	7 luni (dec. 2025 – iun. 2026)	Predominant online (99,49% dintre sesiuni); 2 sesiuni de grup în persoană	50	589
Italia	ONG-ul COSPE și Universitatea din Florența	6 luni (feb. – iul. 2026)	O sesiune pe săptămână, combinând mentoratul individual cu două sesiuni structurate de grup	49	392

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

Malta	SOS Malta și Advenio eAcademy	10 luni (oct. 2025 – iul. 2026)	Predominant online; față în față și hibrid, după necesități	17	202
Portugalia	Casa do Professor (CDP) și Universidade Católica Portuguesa (UCP, Braga)	4 luni (mar. – iun. 2026)	Predominant la distanță, completat de trei sesiuni de grup și o zi de informare	50	813
România	Centrul de Integrare pentru Migranți Brașov și Universitatea Transilvania din Brașov	6 luni (ian. – iun. 2026)	Flexibil: față în față sau online; ateliere de pictură în grup și o vizită culturală au completat mentoratul individual	52	397
Spania	Peñascal Koop. și EHU (Universitatea Țării Bascilor)	6 luni (nov. 2025 – apr. 2026)	Mentorat individual susținut de trei sesiuni de grup	53	669

Tabelul ilustrează varietatea adaptărilor realizate în cele opt programe pilot. Durata a variat de la aproximativ patru la zece luni, majoritatea programelor desfășurându-se pe parcursul a șase până la șapte luni. Coordonarea a variat de la parteneriate universitare cu organizații comunitare la coordonare condusă de ONG-uri, cu implicarea școlilor și a centrelor de primire. Modalitatea de desfășurare a variat de la predominant online la predominant în persoană, într-un loc fix, majoritatea programelor combinând formatele individuale și de grup și oferind flexibilitate între sesiunile online și cele în persoană.

Trebuie precizat că aceste cifre nu sunt direct comparabile. Numărul perechilor, al sesiunilor și al orelor a variat în funcție de situația din fiecare țară, inclusiv disponibilitatea participanților, durata programului, constrângerile de programare și echilibrul dintre formatele individuale și cele de grup. Prin urmare, cifrele prezentate aici trebuie interpretate ca indicii ale amplorii implementării în fiecare program pilot național, nu ca bază pentru comparații directe între țări.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

1.2. Dovezi transversale privind impactul

În pofida diferențelor de amploare, durată și metode de evaluare, programele pilot naționale au raportat rezultate remarcabil de consecvente. Dovezile pot fi grupate în patru tipuri de rezultate, nivelul lor de soliditate fiind indicat ca solid, promițător sau anecdotic.

Dovezile privind îmbunătățirea lingvistică percepută sunt solide. În toate programele pilot, tinerii mentorați și mentorii au raportat progrese vizibile în exprimarea orală, ascultare, citire, scriere și înțelegere. În Grecia, 82,2% dintre evaluările sesiunilor realizate de tinerii mentorați și 83% dintre cele realizate de mentori au indicat atingerea integrală a obiectivelor. În Spania, 69,2% dintre tinerii mentorați și 53,1% dintre mentori au raportat îmbunătățiri semnificative, niciun participant neindicând absența îmbunătățirilor. În Portugalia, toți tinerii mentorați au raportat o anumită îmbunătățire (55,6% semnificativă, 44,4% moderată). În Bulgaria, 95,5% dintre mentori au raportat progrese moderate sau semnificative. În Austria, 97,5% dintre mentori au observat îmbunătățiri clare sau semnificative. În Malta, toți mentorii care au completat evaluarea finală au observat progrese notabile. În Italia și România, tinerii mentorați au raportat îmbunătățiri ale vocabularului, comunicării orale, încrederii și înțelegerii disciplinelor școlare. Totuși, niciun program pilot nu a inclus evaluări standardizate ale competenței lingvistice înainte și după intervenție, astfel încât aceste rezultate reflectă percepțiile participanților, nu câștiguri de învățare măsurate independent. Dovezile privind îmbunătățirea percepută sunt solide; dovezile privind progresele măsurate obiectiv lipsesc în prezent.

Dovezile privind îmbunătățirea încrederii, a stimei de sine și a stării de bine emoționale sunt solide. În toate programele pilot, tinerii mentorați au raportat o încredere sporită în vorbirea limbii țării gazdă, o teamă redusă de a greși, o autonomie mai mare și un sentiment mai puternic că beneficiază de sprijin. În Grecia, tinerii mentorați au raportat o încredere sporită, o teamă redusă de a vorbi grecește și o mai bună înțelegere a societății și culturii grecești. În Austria, aceștia au descris că au devenit mai încrezători, mai puțin temători față de greșeli și mai capabili să se exprime. În Spania, Portugalia, Malta, Bulgaria, Italia și România au fost raportate îmbunătățiri similare ale încrederii, comunicării și abilităților sociale.

Dovezile privind integrarea socială sunt promițătoare. În programele pilot, tinerii mentorați au raportat noi prietenii, o mai mare deschidere și un sentiment mai puternic de conectare cu

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

comunitatea gazdă. În Austria, 73,2% dintre tinerii mentorați au descris relația ca foarte apropiată și pozitivă, iar 22,0% au considerat-o adecvată, fără probleme. În Grecia, o majoritate covârșitoare a tinerilor mentorați a evaluat relația ca foarte apropiată și pozitivă. În Portugalia, niciun tânăr mentorat nu a descris relația ca slabă sau problematică. În Spania, relațiile au fost descrise ca foarte apropiate și pozitive de 69,4% dintre mentori și 78,8% dintre tinerii mentorați. În Malta, 66,7% dintre mentori au descris relația ca foarte apropiată și pozitivă, comparativ cu 40% dintre tinerii mentorați. În Italia, 100% dintre tinerii mentorați au evaluat relația ca foarte pozitivă sau adecvată. În Bulgaria, 95,4% dintre mentori au descris relația ca foarte apropiată și pozitivă sau bună. Dovezile sunt promițătoare, nu solide, deoarece se bazează în principal pe calitatea relației declarată de participanți și deoarece programele pilot nu au inclus măsurători standardizate ale conectării sociale sau ale sentimentului de apartenență.

Dovezile privind parcursurile educaționale și de angajabilitate sunt anecdotice. Deși mai multe programe pilot au raportat că tinerii mentorați au solicitat sprijin pentru activități școlare, sfaturi privind viața socială și orientare către oportunități suplimentare de învățare și deși unii au discutat situații legate de școală, ucenicie și muncă, niciun program pilot nu a inclus urmărirea sistematică a rezultatelor educaționale sau de ocupare. În Grecia, succesul putea fi măsurat și prin solicitările tinerilor mentorați de sprijin pentru activități școlare sau orientare profesională. În Austria, tinerii mentorați discutau frecvent situații legate de școală, ucenicie și muncă. În Portugalia, programul pilot a consolidat cooperarea dintre un ONG educațional, o universitate și instituții de învățământ superior. În Spania, mentorii au raportat îmbunătățirea abilităților de predare și o mai bună înțelegere a provocărilor educaționale ale elevilor migranți. În Italia, tinerii mentorați au raportat progrese în înțelegerea disciplinelor școlare. În România, programul pilot a conectat implicarea universitară cu expertiza în integrare la nivel comunitar. Totuși, aceste relatări sunt izolate și nu constituie dovezi sistematice. Rapoartele naționale recomandă consecvent evaluarea longitudinală pentru a analiza rezultatele pe termen lung privind integrarea, educația și ocuparea, care în prezent lipsește.

În sinteză, dovezile transversale privind impactul sunt cele mai solide pentru îmbunătățirea lingvistică percepută și starea de bine psihosocială, promițătoare pentru integrarea socială și anecdotice pentru parcursurile educaționale și de angajabilitate. Pentru toate tipurile de rezultate, constatările sunt consecvente și pozitive, însă baza de dovezi ar fi consolidată prin

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

evaluări standardizate înainte și după intervenție, indicatori armonizați între țări și urmărire longitudinală. Aceste limitări reprezintă ele însele o constatare importantă a sintezei și fundamentează recomandările de politici publice care urmează.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

2. Lecții învățate și factori favorizanți

Această secțiune face legătura între dovezile prezentate și recomandările care urmează. Ea identifică factorii care au făcut ca programele pilot să funcționeze și factorii care le-au îngreunat, pornind de la experiența de implementare din cele opt țări.

Găzduirea instituțională a oferit stabilitate și acces. Programele pilot cu cele mai bune rezultate au fost găzduite sau cogăzduite de instituții cu relații comunitare consolidate. Parteneriatul din Austria cu un ONG de educație și formare profesională a oferit acces la tinerii mentorați, săli și un loc stabil. Parteneriatul ONG–universitate din Portugalia a combinat apropierea de școli cu mobilizarea academică. Parteneriatul dintre trei organizații din Grecia a combinat expertiza educațională regională, managementul proiectelor UE și rigoarea academică. Parteneriatul cooperativă socială–universitate din Spania a combinat implicarea cu capacitatea de evaluare. Parteneriatul din România a combinat expertiza în integrarea migranților cu accesul la mentori studenți. În fiecare caz, găzduirea instituțională a oferit continuitate, credibilitate și infrastructură, care ar fi fost dificil de construit de la zero.

Formarea voluntarilor a fost un factor determinant pentru încredere și calitate. Formarea inițială a mentorilor a fost identificată consecvent ca factor de succes. Bulgaria a constatat că formarea în sensibilitate interculturală, incluziune, comunicare și limitele rolului i-a pregătit eficient pe mentori. Portugalia a constatat că formarea inițială a determinat încrederea mentorilor și capacitatea acestora de a gestiona dificultățile din primele sesiuni. Atât Grecia, cât și Spania au identificat formarea inițială ca factor-cheie de succes. Elementele comune au fost pregătirea pentru comunicarea interculturală, claritatea rolului de mentor și strategiile practice pentru construirea încrederii.

Asocierea personalizată a favorizat relații solide. Programele pilot care au investit în asocierea structurată , interviuri, elaborarea profilurilor, evaluarea intereselor și a disponibilității , au raportat consecvent relații mai solide. Grecia a constatat că asocierea a fost fundamentată pe o încercare autentică de a înțelege fiecare participant ca individ. România a constatat că compatibilitatea depindea de personalitate, interese comune, vârstă, disponibilitate și motivație. Malta a precizat că personalitatea, stilul de comunicare, așteptările, nevoile lingvistice și disponibilitatea realistă trebuiau evaluate înainte de începerea unei relații. Timpul investit în asociere reduce retragerea și îmbunătățește calitatea relațiilor.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

Stimulentele și recunoașterea au sprijinit recrutarea și menținerea participanților. Mai multe programe pilot au oferit sau au recomandat recunoaștere formală pentru mentori. Bulgaria a recomandat integrarea mentoratului în stagii, pregătire practică, voluntariat și cursuri universitare, cu recunoaștere prin certificate, credite ECTS sau microcertificări. Grecia a recomandat acreditarea formării mentorilor prin microcertificări sau ECTS. Portugalia a recomandat credite academice sau o recunoaștere echivalentă a voluntariatului. România a recomandat instituționalizarea mentoratului universitar ca implicare civică sau învățare prin implicare în comunitate. Malta a recomandat recunoașterea formării mentorilor prin mecanisme ale învățământului superior, acolo unde regulile permit. Aceste stimulente au ajutat la recrutarea mentorilor, menținerea motivației și evidențierea valorii sprijinului lingvistic nonformal.

Stabilitatea finanțării a făcut posibile coordonarea, formarea și evaluarea. Programele pilot cu finanțare suficientă pentru coordonare și formare au putut menține mai bine calitatea și răspunde provocărilor. Echipa de coordonare din Austria a fost evaluată ca excelentă de 97,6% dintre mentori; cea din Grecia, de 100% potrivit unui indicator; cea din Spania, de 81,6% dintre mentori și 88,5% dintre tinerii mentorați. Coordonarea zilnică din Portugalia a prevenit retragerile și a reactivat perechile inactive. România a descris coordonarea activă ca o caracteristică definitorie. Stabilitatea finanțării , care acoperă coordonarea, formarea, protecția și siguranța participanților și evaluarea, nu doar desfășurarea sesiunilor , este o condiție prealabilă a calității.

Activitățile de grup au consolidat apartenența și interacțiunea între egali. Programele pilot care au combinat mentoratul individual cu activitățile de grup au constatat că sesiunile de grup au contribuit la depășirea reticențelor inițiale, la crearea unei comunități și la oferirea unor oportunități suplimentare, fără presiune, pentru utilizarea limbii. Grupurile de participanți din Austria au oferit un cadru comunitar și interacțiune între egali. Atelierele și vizita culturală din România au consolidat sentimentul de apartenență. Ziua de informare din Portugalia a determinat mai mulți mentori care se retrăseseră să revină în program. Cele trei sesiuni de grup din Spania s-au concentrat pe consolidarea echipei, activități culturale și evaluare comună. Grecia a organizat două sesiuni de grup pentru consolidarea echipei. Activitățile de grup nu sunt un supliment opțional, ci o componentă de bază a modelului.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

Totuși, programele pilot s-au confruntat și cu bariere semnificative. Problemele legate de statutul juridic au creat bariere de acces și incertitudine. Malta a raportat că întârzierile în eliberarea documentelor au lăsat uneori copiii migranți în imposibilitatea de a se înscrie la școală sau de a accesa centrul de pregătire pentru integrarea școlară pentru perioade îndelungate. Spania a raportat că politicile complexe și contradictorii privind șederea legală și permisele de muncă au lăsat multe persoane fără un statut legal reglementat, împiedicând participarea socială și economică deplină. Grecia a raportat că, în pofida dreptului legal, accesul efectiv rămânea inegal. Aceste bariere sunt administrative și juridice, însă au consecințe directe asupra învățării limbii și integrării.

Transportul și distanțele geografice au limitat participarea. Malta a constatat că desfășurarea online a redus barierele de deplasare pentru familiile care aveau de parcurs drumuri de peste o oră și jumătate pe sens. Grecia a desfășurat 99,49% dintre sesiuni online deoarece mentorii și tinerii mentorați proveneau din zone diferite ale țării. Portugalia a constatat că incompatibilitatea programelor și oboseala de la sfârșitul zilei erau principalele dificultăți și că sesiunile organizate în timpul liber al tinerilor mentorați erau percepute ca nedrepte. Desfășurarea flexibilă, care combină formatele online și în persoană, este necesară pentru depășirea barierelor geografice și de transport, însă contactul față în față rămâne important pentru încredere și apropiere.

Decalajul digital a afectat accesul și calitatea. Unii tineri mentorați nu dispuneau de acces fiabil la internet sau de dispozitive. Unii mentori au considerat conținutul online structurat prea complex sau prea consumator de timp pentru sesiunile în direct. Grecia a constatat că activitățile erau adesea prea elementare sau concepute pentru clase, nu pentru sprijin individual online. Portugalia a constatat că 40% dintre tinerii mentorați considerau resursele «nu foarte utile». Atât Spania, cât și Grecia au raportat că 44,9% dintre mentori considerau resursele didactice «nu foarte utile». Instrumentele digitale trebuie să fie simple, practice și concepute pentru mentoratul online, cu alternative acolo unde conectivitatea este limitată.

Timpul personalului și capacitatea de coordonare au fost adesea suprasolicitate. Portugalia a descris coordonarea ca fiind continuă. Malta a constatat că doar șaisprezece mentori au finalizat formarea și treisprezece au participat, ceea ce a împiedicat constituirea unui grup de

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

rezervă și a limitat asocierea pe baza compatibilității. Grecia a constatat că anulările de ultim moment și neprezentările constituiau o sursă majoră de frustrare. România a constatat că conflictele de program, timiditatea, răspunsurile limitate și barierele lingvistice necesitau intervenția coordonatorului. Capacitatea de coordonare trebuie finanțată și asigurată cu personal la un nivel care reflectă cerințele reale ale programului.

Sustenabilitatea după încheierea finanțării pilotării era incertă. Austria a raportat că nouă perechi urmau să continue în toamna anului 2026 cu Școala Ucraineană din Viena, demonstrând că sustenabilitatea se poate extinde dincolo de perioada formală a proiectului atunci când parteneriatele locale sunt menținute. Portugalia a recomandat integrarea mentoratului în structurile obișnuite ale universităților, școlilor și parteneriatelor locale. Bulgaria a recomandat ancorarea instituțională prin stagii universitare, voluntariat și cursuri. România a recomandat continuarea participării prin activități ale foștilor participanți și cicluri viitoare de mentorat. Sustenabilitatea depinde de ancorarea instituțională, nu doar de finanțarea proiectului.

Cerințele de monitorizare și evaluare au fost uneori împovărătoare. Austria a constatat că feedbackul după fiecare sesiune era dificil de colectat și a trecut la colectarea lunară. Portugalia a constatat că asocierea târzie și termenele comprimate au afectat peste jumătate dintre perechi. Colectarea datelor trebuie să rămână proporțională și flexibilă pentru a nu împovăra participanții.

Privite împreună, aceste lecții indică o serie de condiții pe care decidenții și cei care proiectează programe ar trebui să le ia în considerare. Găzduirea instituțională contează, deoarece programele integrate beneficiază de stabilitate, acces și credibilitate. Coordonarea trebuie finanțată ca un cost de bază, deoarece face posibile asocierea, formarea, supervizarea, protecția și siguranța participanților și reasocierea. Asocierea necesită timp și structură, deoarece personalizarea îmbunătățește calitatea relației și reduce retragerea, iar un grup de rezervă permite reasocierea. Stimulentele și recunoașterea sprijină recrutarea și menținerea participanților, deoarece recunoașterea formală evidențiază valoarea mentoratului și susține baza de mentori. Desfășurarea flexibilă este necesară, dar contactul față în față este de neînlocuit, deoarece desfășurarea online depășește distanțele geografice, în timp ce interacțiunea în persoană construiește încredere. Activitățile de grup consolidează

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

apartenența, deoarece oferă oportunități suplimentare de utilizare a limbii și de interacțiune între egali. Sustenabilitatea necesită ancorare instituțională, deoarece programele ar trebui integrate în structuri obișnuite pentru ca activitățile de bază să continue dincolo de ciclurile proiectelor. Monitorizarea trebuie să fie proporțională, deoarece colectarea datelor ar trebui să sprijine învățarea fără a împovăra participanții, verificările lunare, evaluările la momente-cheie și chestionarele finale dovedindu-se mai sustenabile decât raportarea după fiecare sesiune. Aceste implicații sunt dezvoltate în recomandările de politici publice care urmează.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

3. Recomandări generale de politici publice

3.1. Actorii vizați

Recomandările se adresează unui ansamblu consolidat de actori. La nivelul UE: DG HOME, DG EAC, DG EMPL, Parlamentul European și autoritățile de management pentru AMIF, FSE+ și Erasmus+. La nivel național: ministerele responsabile de educație, migrație, integrare, tineret, ocupare și incluziune socială, precum și agențiile naționale pentru integrare și azil. La nivel regional și local: direcțiile regionale de educație, municipalitățile, consiliile locale și serviciile județene de asistență socială și protecție a copilului. Instituțiile de învățământ includ universități, instituții de învățământ superior, școli, centre de educație și formare profesională și servicii de învățare pe tot parcursul vieții. Societatea civilă și organizațiile de implementare includ ONG-uri, organizații conduse de migranți, centre de primire, servicii pentru tineri și asociații comunitare. Finanțatorii includ programe UE, organisme naționale și regionale de finanțare, municipalități și fundații private. Angajatorii și asociațiile patronale sunt relevanți acolo unde mentoratul se conectează cu ucenicia, formarea profesională și parcursurile de ocupare. Organizațiile care reprezintă comunitățile persoanelor de origine străină și ale cetățenilor UE au un rol în contactarea comunităților, construirea încrederii și medierea culturală. Voluntarii, inclusiv studenții și membrii comunității, sunt atât participanți, cât și ambasadori ai modelului.

3.2. Recomandări pentru guvernele naționale

Guvernele naționale ar trebui să integreze mentoratul lingvistic structurat între egali în strategiile naționale de integrare și educație, ca măsură complementară ofertei formale de învățare a limbii. Ar trebui să stabilească linii de finanțare dedicate care să acopere coordonarea, formarea, protecția și siguranța participanților și evaluarea ca costuri de bază, nu doar desfășurarea efectivă a sesiunilor. Ar trebui să recunoască formarea și participarea mentorilor prin credite ECTS, microcertificări, recunoașterea învățării prin implicare în comunitate sau certificate de voluntariat. Ar trebui să abordeze statutul juridic al participanților ca barieră de acces, asigurându-se că acesta nu împiedică accesul copiilor și tinerilor la educație, sprijin lingvistic și programe de mentorat. Ar trebui să sprijine programe cu o durată suficientă, ideal de 9–12 luni, și să alinieze ciclurile de mentorat cu calendarul școlar, astfel încât asocierea să aibă loc în primul trimestru școlar.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

3.3. Recomandări pentru autoritățile regionale și locale

Autoritățile regionale și locale ar trebui să creeze infrastructura de asociere care să conecteze mentorii și tinerii mentorați din școli, universități și organizații comunitare, cu trasee clare de îndrumare și responsabilitate comună pentru sprijinirea participanților. Ar trebui să se coordoneze cu școlile și municipalitățile pentru a integra mentoratul în structurile educaționale și de integrare existente, inclusiv prin formalizarea rolului de profesor-intermediar și a mecanismelor structurate de cooperare. Ar trebui să ofere sau să faciliteze accesul la spații adecvate de întâlnire pentru mentoratul în persoană și activitățile de grup, punând la dispoziție spații comunitare, culturale, sportive și educaționale. Ar trebui să promoveze recrutarea incluzivă, astfel încât grupul de mentori și tineri mentorați să reflecte diversitatea populației locale, inclusiv prin recrutare țintită pentru corectarea dezechilibrului de gen.

3.4. Recomandări pentru instituțiile de învățământ

Instituțiile de învățământ ar trebui să găzduiască programe de mentorat și să le integreze în structurile existente, precum stagii, pregătire practică, programe de voluntariat și cursuri universitare relevante, cu recunoaștere academică sau civică formală, după caz. Ar trebui să ofere mentorilor formare inițială și continuă privind competența interculturală, comunicarea adaptată, protecția și siguranța participanților, practica sensibilă la traumă, limitele rolului și procedurile de îndrumare, precizând că mentorii nu înlocuiesc profesorii sau specialiștii. Ar trebui să elaboreze împreună cu mentorii și tinerii mentorați resurse practice de mentorat, cu îndrumări distincte pentru diferite limbi, niveluri de competență și modalități de desfășurare, și să simplifice resursele de învățare online în activități scurte, practice și gata de utilizare. Ar trebui să recunoască și să sprijine rolul de profesor-intermediar în școli, să promoveze învățarea reciprocă și să prezinte integrarea ca proces bidirecțional, nu ca asimilare culturală.

3.5. Recomandări pentru societatea civilă și organizațiile de implementare

Societatea civilă și organizațiile de implementare ar trebui să mențină o capacitate solidă de coordonare, inclusiv personal dedicat asocierii, supervizării, protecției și siguranței participanților, reasocierii și comunicării cu familiile, și să păstreze modelul de coordonare dual între un ONG și o universitate ca element structural. Ar trebui să implementeze proceduri de asigurare a calității și de protecție și siguranță ca cerințe structurale, inclusiv proceduri clare privind consimțământul, protecția copilului și comunicarea pentru participanții

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

sub 18 ani, cu implicarea părinților sau a persoanelor care îi îngrijesc, acolo unde este necesar. Ar trebui să trateze reasocierea ca mecanism standard de menținere a participanților, nu ca eșec al programului, cu proceduri clare și contacte proactive pentru tinerii mentorați care manifestă o implicare redusă. Ar trebui să implice în mod adecvat părinții și școlile în cazul minorilor și să creeze trasee de îndrumare și parteneriate cu școli, instituții de învățământ superior, servicii de învățare pe tot parcursul vieții, consilii locale și ONG-uri relevante. Ar trebui să combine mentoratul individual cu activități regulate de grup și comunitare, inclusiv o zi de informare la început, un eveniment în persoană la jumătatea programului și o sesiune de reimplicare.

3.6. Recomandări pentru finanțatori

Finanțatorii ar trebui să asigure cicluri de finanțare multianuale sau suficient de lungi, care să acopere coordonarea, formarea mentorilor, activitățile nonformale, protecția și siguranța participanților, accesibilitatea și evaluarea, nu doar desfășurarea efectivă a sesiunilor. Ar trebui să solicite standarde minime privind protecția și siguranța participanților, protecția datelor, asocierea, formarea, supervizarea, reclamațiile, îndrumarea și evaluarea în programele de mentorat finanțate. Ar trebui să sprijine dezvoltarea, testarea și distribuirea deschisă a resurselor de mentorat specifice fiecărei țări, inclusiv materiale pentru diferite limbi și orientare practică în viața de zi cu zi, cu licențe deschise și un depozit central de resurse. Ar trebui să finanțeze evaluarea longitudinală, ideal incluzând urmărirea la 6–12 luni după participare, pentru a evalua utilizarea durabilă a limbii, implicarea în educație și ocupare, conectarea socială și apartenența. Ar trebui să sprijine extinderea în zonele cu cea mai mare concentrare de elevi migranți și adaptarea la noi profiluri lingvistice. Ar trebui să recunoască mentoratul lingvistic între egali ca măsură eligibilă și bazată pe dovezi în cadrul finanțării UE pentru integrare, inclusiv AMIF, FSE+ și Erasmus+, și să sprijine schimbul de modele naționale între țări.

3.7. Recomandări transversale

- Instrumentele digitale ar trebui să fie simple, practice și concepute pentru realitățile mentoratului, incluzând fișe scurte de activități, teme cotidiene ușor de căutat, sugestii de conversație gata de utilizare, activități pentru niveluri diferite de competență și formate imprimabile sau adaptate dispozitivelor mobile; materialele

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

pentru tinerii mentorați ar trebui să fie mai simple și centrate pe tineri, iar sesiunile să nu depindă de o platformă.

- Ar trebui introdus un cadru comun de monitorizare și evaluare, care să combine datele privind participarea, feedbackul mentorilor și al tinerilor mentorați, dovezile calitative și, acolo unde este fezabil, indicatori obiectivi ai dezvoltării lingvistice, cu indicatori armonizați pentru comparația între țări și o bază de referință pentru urmărirea longitudinală.
- Sensibilitatea la gen și vulnerabilitate ar trebui integrată în recrutare, asociere și proiectarea programului, inclusiv prin recrutare țintită pentru corectarea dezechilibrului de gen, luarea în considerare a personalității, intereselor comune, vârstei, disponibilității, motivației și preferinței de gen exprimate, precum și printr-o mai bună evaluare a stării psihologice și a motivației reale a tinerilor mentorați.
- Participarea ar trebui să fie voluntară și bazată pe consimțământ informat, cu așteptări clare stabilite de la început printr-o sesiune introductivă structurată sau «Sesiunea 0», care să clarifice obiectivele, rolurile, așteptările, instrumentele, frecvența, regulile de comunicare, protecția și siguranța participanților, rolul părinților sau al persoanelor care îi îngrijesc și ce trebuie făcut atunci când o asociere nu funcționează.
- Cei care proiectează și coordonează programele ar trebui să echilibreze fidelitatea față de model cu adaptarea locală, păstrând modelul de coordonare dublă între un ONG și o universitate ca element structural și formalizând mecanisme structurate de cooperare între coordonatorii mentoratului și școli.
- Participanții ar trebui tratați ca persoane care contribuie la proiectarea modelului și ca ambasadori ai acestuia, mentorii fiind implicați în revizuirea resurselor, experiența practică fundamentând dezvoltarea viitoarelor resurse și fiind oferite posibilități de continuare a participării.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

4. Concluzii

Modelul Language Buddy a fost pilotat în opt țări europene , Malta, Austria, Bulgaria, Grecia, Italia, Portugalia, Spania și România , în cadrul unui singur proiect finanțat prin AMIF. În contexte de migrație, sisteme educaționale și aranjamente instituționale foarte diferite, programele pilot au oferit o imagine remarcabil de consecventă: mentoratul lingvistic structurat, bazat pe relații, poate completa eficient oferta formală de învățare a limbii, ajungând la copiii și tinerii migranți în spațiul dintre instruirea la clasă și participarea cotidiană.

Baza de dovezi este substanțială. În ansamblu, programele pilot au implicat sute de mentori și tineri mentorați, au desfășurat mii de sesiuni de mentorat și mii de ore de mentorat direct și au generat un volum bogat de feedback cantitativ și calitativ. Satisfacția a fost consecvent ridicată, relațiile dintre mentori și tinerii mentorați au fost descrise în proporție covârșitoare ca pozitive, iar proporții aproape unanime de participanți au declarat că ar recomanda programul. Tinerii mentorați au raportat îmbunătățiri ale încrederii în utilizarea limbii, ale abilităților de exprimare orală și de înțelegere a mesajelor orale, ale conectării sociale și ale autonomiei. Mentorii au raportat o dezvoltare personală și profesională semnificativă în comunicare, empatie, răbdare și competență interculturală. Modelul a funcționat ca experiență de învățare bidirecțională, nu ca transfer unilateral de cunoștințe.

În același timp, programele pilot și-au recunoscut limitările. Niciun program pilot nu a inclus evaluări standardizate ale competenței lingvistice înainte și după intervenție, ceea ce înseamnă că rezultatele lingvistice raportate reflectă percepțiile participanților, nu câștiguri de învățare măsurate independent. Ratele de răspuns au variat, instrumentele de evaluare nu au fost pe deplin armonizate, iar programele pilot au diferit substanțial ca amploare, durată și profiluri ale participanților. Aceste limitări nu reduc valoarea constatărilor, dar înseamnă că dovezile trebuie interpretate ca indicii solide ale beneficiilor percepute și ale acceptabilității, nu ca măsurători definitive ale impactului. Aceasta este, în sine, o lecție importantă: programele viitoare ar trebui să includă indicatori armonizați, măsurători aliniate Cadrului european comun de referință pentru limbi (CECRL), acolo unde este fezabil, și urmărire longitudinală, astfel încât contribuția modelului să poată fi evaluată mai riguros.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

Experiența de implementare a fost la fel de consecventă. Coordonarea s-a conturat ca pilon structural al succesului în fiecare program pilot, fiind evaluată consecvent foarte bine de mentori și tinerii mentorați. Asocierea trebuia să depășească disponibilitatea și nivelul lingvistic, luând în considerare personalitatea, interesele, așteptările și circumstanțele individuale. Menținerea participanților și continuitatea au fost principalele provocări operaționale, retragerea fiind asociată cu obligațiile de muncă sau de studiu, asocierile nepotrivite, indisponibilitatea mentorilor și circumstanțele personale. Reasocierea ar trebui tratată ca mecanism normal de menținere a participanților, nu ca eșec al programului. Desfășurarea flexibilă a fost necesară pentru depășirea barierelor geografice și de transport, dar contactul față în față a rămas de neînlocuit pentru construirea încrederii și a unei relații apropiate. Activitățile de grup au consolidat apartenența și interacțiunea între egali. Resursele de învățare trebuiau să fie practice, adaptabile și elaborate împreună cu mentorii. Protecția și siguranța participanților trebuiau să fie o cerință structurală, nu un adaos administrativ, iar ancorarea instituțională , prin universități, ONG-uri, școli și parteneriate locale , era esențială pentru sustenabilitatea dincolo de finanțarea proiectului.

Aceste constatări conduc la o concluzie clară de politică publică. Integrarea lingvistică nu se realizează doar prin instruire formală. Copiii și tinerii migranți au nevoie și de oportunități sigure și repetate de a vorbi, de a interacționa, de a construi relații și de a se orienta în viața cotidiană alături de membri ai comunității gazdă. Modelul Language Buddy oferă această punte relațională. Valoarea sa adăugată constă în completarea educației formale, a predării profesioniste a limbii și a serviciilor specializate prin relații de mentorat susținute, în care practica lingvistică este integrată în situații sociale reale, nu în înlocuirea acestora.

Pentru extinderea și susținerea modelului trebuie îndeplinite mai multe condiții. Mentoratul lingvistic structurat între egali ar trebui recunoscut în cadrele naționale de integrare și educație ca măsură complementară, cu trasee clare de îndrumare și legături cu politicile existente de sprijin lingvistic. Finanțarea ar trebui să fie multianuală și să acopere coordonarea, formarea, protecția și siguranța participanților și evaluarea ca costuri de bază, nu doar desfășurarea efectivă a sesiunilor. Formarea și participarea mentorilor ar trebui recunoscute formal prin mecanisme precum credite ECTS, microcertificări, recunoașterea învățării prin implicare în comunitate sau certificate de voluntariat. Programele ar trebui să aibă o durată suficientă, ideal de 9–12 luni, pentru a permite dezvoltarea încrederii și a unui progres semnificativ.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union

Desfășurarea ar trebui să fie flexibilă, combinând formatele online și în persoană, mentoratul individual și activitățile de grup, sprijinul individualizat și evenimentele interculturale comunitare. Ar trebui introdus un cadru comun de monitorizare și evaluare care să combine datele privind participarea, feedbackul participanților, dovezile calitative și, acolo unde este fezabil, indicatori obiectivi ai dezvoltării lingvistice, cu urmărire la 6–12 luni după participare.

Programele pilot au demonstrat și că sustenabilitatea depinde de ancorarea instituțională, nu doar de continuarea finanțării proiectului. Universitățile pot integra mentoratul în stagii, pregătire practică, voluntariat și cursuri relevante. Școlile pot asigura legăturile cu mediul educațional și pot desemna profesori ca persoane de contact. Municipalitățile și organizațiile societății civile pot sprijini contactarea comunităților, coordonarea locală și accesul la familii și comunități. Autoritățile locale și regionale pot crea infrastructura de asociere, se pot coordona cu școlile și pot oferi spații adecvate de întâlnire. Guvernele naționale pot integra mentoratul în strategiile de integrare, pot stabili linii de finanțare și pot aborda barierele legate de statutul juridic. Actorii de la nivelul UE pot recunoaște mentoratul lingvistic între egali ca măsură eligibilă și bazată pe dovezi în cadrul AMIF, FSE+ și Erasmus+ și pot sprijini schimbul de modele naționale și dezvoltarea resurselor cu licențe deschise.

Mesajul central al acestei sinteze este că modelul Language Buddy funcționează cel mai bine atunci când limba este tratată nu doar ca ceva de învățat, ci și ca ceva de utilizat în cadrul unor relații umane semnificative. În opt țări, programele pilot au arătat că contactul regulat, încrederea, flexibilitatea și relevanța pentru viața cotidiană îi pot ajuta pe tinerii migranți să treacă de la cunoașterea unei limbi în principiu la suficientă încredere pentru a o folosi în practică. Dovezile sunt solide, cererea este clară, iar recomandările pot fi puse în aplicare. Ceea ce rămâne este voința de a acționa , de a depăși răspunsurile pe termen scurt, bazate pe proiecte, și de a construi sprijinul structural care va permite mentoratului lingvistic bazat pe relații să devină o componentă sustenabilă a ecosistemelor europene de integrare și educație.

Următorul pas nu este doar repetarea pilotării, ci utilizarea lecțiilor sale pentru a face viitorul mentorat lingvistic mai accesibil, practic și sustenabil, astfel încât mai mulți copii și tineri migranți să poată găsi, într-o relație bazată pe încredere, curajul de a vorbi, de a participa și de a simți că aparțin comunității.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea. Acord de grant nr.: 101141117

Co-funded by the European Union